

СОЦІАЛІЗАЦІЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

**Смерека Г.І., методист
кафедри змісту і методик
навчальних предметів
ТОКІППО**

*Освіта, яка не вчить жити успішно в сучасному світі, не має ніякої цінності. Кожен із нас приходиться жити з природженою здатністю жити щасливо й успішно. А ми повинні збагатити цю здатність знаннями і навичками, які допомогли б нам її реалізувати якомога ефективніше.
(Р.Т.Кіосакі)*

Соціалізація - процес становлення особистості, поступове засвоєння нею вимог суспільства, придбання соціально значимих характеристик свідомості і поведінки, які регулюють її взаємини із суспільством.

Молода людина - це особистість, а особистість - це результат соціального становлення індивіда шляхом подолання труднощів і накопичення власного життєвого досвіду. Вроджена геніальність автоматично не гарантує того, що людина стане великою особистістю. Вирішальну роль відіграє соціальне середовище, в яке потрапляє людина після народження. Особистість - це поєднання індивідуальних особливостей і виконуваних нею соціальних функцій, особлива якість, отримана індивідом завдяки суспільним відносинам. Відповідно, між розвитком особистості і суспільством існує пряма залежність [2].

У формуванні важливих якостей, розвитку соціальної компетентності, вихованні особистості громадянина сучасної демократичної держави важливе місце займає середовище - все те, що

оточує дитину від народження до кінця життя, починаючи з сім'ї, шкільного оточення і завершуючи середовищем соціальним, у якому вона народжується і яке створює умови для її розвитку і виховання. [4].

Концепція “Нової української школи” справедливо підкреслює, що школа є простором для життя. Саме тому навчальний заклад має створити освітній простір у якому дитина могла зреалізувати себе відповідно до своїх природних особливостей.

На нашу думку сьогоднішня школа повинна створити умови і навчити дитину вмінню адаптуватися у різноманітних життєвих ситуаціях.

Зрозуміло, що таке вміння не приходить само собою. Насамперед у школі повинні застосовуватися технології критичного мислення, вміння аналізувати події у середовищі в якому вона живе.

На думку спадає один, досить давно почутий жарт. Першу лекцію для першокурсників викладач починає з фрази: “Забудьте все, як вас вчили у школі. У нас зовсім інші вимоги і порядки” і т.д.

У перший день на робочому місці керівник підрозділу заводу, на який прийшли ви працювати після ВУЗу говорить: “Забудьте, чому вас вчили в університеті? У нас не дитсадок, а завод? Перш за все будь-якою ціною ми маємо виконувати план”. І так далі.

У своєму житті людина перебуває у різних “інститутах соціалізації”, які не повинні бути “відірваними” один від одного. Процес становлення має бути неперервним, послідовним. Знання, вміння, навички повинні розвиватися. Саме це сьогодні повинна робити школа і, як стверджує практика, робиться в наших школах це досить успішно.

Сучасне покоління Z здатне нині генерувати нові ідеї, твердо мислити, приймати нестандартні рішення. Воно є комунікабельним, вмє працювати в команді, вмє використовувати набуті знання та вміння у різноманітних ситуаціях.

Інколи з екранів телевізорів звучать тривожні повідомлення про вживання підлітками наркотичних засобів, алкоголю та ін. Мене, як маму, ця проблема у суспільстві теж дуже хвилює.

Батьківська громадськість моєї школи разом з вчителями намагаємося виробити у своїх дітей імунітет проти цієї та інших

ситуацій. Адже ти свою дитину весь час водити за руку не будеш. Ми виробляємо у дитини вміння орієнтуватися у будь-яких ситуаціях і, при потребі, виходити з них, бережливо ставитися до свого здоров'я і здоров'я інших як до найвищої цінності.

Ми разом з школою вчимо наших дітей планувати стратегію свого життя, орієнтуватися в системі найрізноманітніших суперечливих і неоднозначних цінностей, визначати своє кредо і свій стиль, бути здатними до вибору альтернатив, які пропонує сучасне життя.

Суспільно важливе завдання для освітян - забезпечити розбудову такого освітнього простору, у якому особистість з раннього дитинства усвідомлювала б свою суспільну значущість і через систему ціннісних ставлень набувала досвіду взаємодії з соціумом.

На основі вищевикладеного можна зробити висновок, що навчання - процес соціальний, який обов'язково включає в себе виховні функції і спрямований на виховання людини, розвиток її задатків, здібностей, формування гармонійно розвинутої особистості, її моральних, культурних якостей, відповідної поведінки в суспільстві. Складовими процесу соціалізації виховання, навчання, які образно кажучи, можна назвати окультуренням людини, тобто прищепленням їй раніше заданих культурних рис.

Соціалізація молоді відбувається під стихійним або цілеспрямованим впливом величезної кількості відповідних суспільних структур та інститутів, виховна роль яких по-різному виявляється на вікових стадіях цього процесу. Важливим виховним фактором є найближче соціальне оточення, в якому проходить життя і діяльність учня – сім'я, дитячий колектив, товариші, дорослі люди, з якими безпосередньо спілкуються школярі [4].

Тільки цілеспрямована систематична участь держави і всіх гілок влади в житті молодого покоління зможе розв'язати проблеми соціальної адаптації молоді в сучасному перехідному суспільстві. Політика держави повинна створювати необхідні економічні, соціальні умови для розвитку молоді за допомогою масової державної і громадської підтримки інноваційної діяльності, соціальний захист молоді, сприяти формуванню творчої активності

молоді, здібностей, навичок, а також стимулів до саморозвитку та самореалізації, завдяки чому будуть створені передумови для її прискороного розвитку.

Так як молодь для кожного суспільства є його майбутнім, то національно-духовне відродження України неможливе без переосмислення теорії та практики соціалізації молоді. Для покращення всіх показників соціалізації до найвищих необхідно поліпшення та налагодження педагогічного та соціально-психологічного впливу на учнівську молодь у навчальних закладах.

Отже, соціалізацію можна розглядати як процес становлення соціальної особистості, навчання та засвоєння індивідом соціальних норм і культурних цінностей, установок та зразків поведінки того суспільства, соціальної групи і громади, до яких він належить [2].

ЛІТЕРАТУРА

5. Соціалізація молоді в українському суспільстві: стан, особливості становлення [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://social-science.com.ua/article/658>
6. Лукашевич М.П. Особливості соціалізації української молоді в сучасних умовах // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія - №4.-2009.- С.34 — 36
7. Соціалізація дітей та учнівської молоді в сучасному освітньому просторі (методичні рекомендації щодо реалізації обласної науково - методичної проблеми) [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://school52.ks.ua/files/Image/Nata/sosializasiyateoriya.pdf>
8. Спірін О. Огляд комп'ютерних систем для організації електронних бібліотек / О. Спірін, О. Олексюк // Інноваційні комп'ютерні технології у вищій школі : матеріали 5-ої Науково-практичної конференції, 19–21 листопада 2013 року, Львів, 2013. – С. 131-139.